Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
NIILO JÄÄSKINEN
föredraget den 14 juni 2012 [1]

Mål C-56/11

Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG
mot
Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH

(begäran om förhandsavgörande från Oberlandesgericht Düsseldorf (Förbundsrepubliken Tyskland))

”Gemenskapens växtförädlarrätt — Förordning (EG) nr 2100/94 — Artikel 14 — Jordbruksundantaget — Förordning (EG) nr 1768/95 — Artikel 9 — Bearbetningsföretag — Bearbetningsföretagets informationsskyldighet gentemot rättsinnehavaren av en växtförädlarrätt — Skyldighetens omfattning i tiden — Begäran om information som har framställts av rättsinnehavaren av en växtförädlarrätt — Villkor — Indikationer som kan ligga till grund för rättsinnehavarens rätt till information — Avsaknaden av en skyldighet för rättsinnehavaren att styrka sådana indikationer”

I – Inledning

1. I detta förfarande för förhandsavgörande undrar Oberlandesgericht Düsseldorf (Tyskland) hur artikel 14.3 i förordning (EG) nr 2100/94 [2] (nedan kallad grundförordningen) om gemenskapens växtförädlarrätt, och artikel 9.3 i förordning (EG) nr 1768/95 [3] (nedan kallad genomförandeförordningen) om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i grundförordningen, ska tolkas.

2. Tolkningsfrågorna har ställts i en tvist mellan en kooperativ förening, Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG (nedan kallat Raiffeisen), som är ett bearbetningsföretag, och ett annat företag, Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (nedan kallat STV), som är en organisation som företräder intressena för rättsinnehavarna av växtförädlarrätter. [4] Tvisten avser en begäran om information som STV har framställt till Raiffeisen enligt artikel 14.3 sjätte strecksatsen i grundförordningen och enligt artikel 9.2 och 9.3 i genomförandeförordningen, för att erhålla information om vissa regleringsår för godkänt utsäde.

3. Tolkningsfrågorna belyser trepartsförhållandet mellan rättsinnehavarna av de skyddade växtförädlarrätterna, jordbrukarna som utnyttjar undantaget i artikel 14 i grundförordningen – även kallat ”jordbruksundantaget” – och företagen som bearbetar utsäde, till vilka rättsinnehavarna - inom ramen för ett system som har inrättats genom jordbruksundantaget - kan framställa en begäran om information om de sorter som tillhör rättsinnehavaren och som är föremål för bearbetning.

1 — Originalspråk: franska.

2 — Rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 (EGT L 227, s. 1; *svensk specialutgåva, område 3, volym 60, s. 196*).

3 — Kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 av den 24 juli 1995 (EGT L 173 s. 14).

4 — För ytterligare upplysningar om STV:s verksamhet, se dom av den 11 mars 2004 i mål C-182/01, Jäger (REG 2004, s. I-2263), punkt 17.

4. Det rör sig om det senaste målet i en rad mål där tyska domstolar har begärt förhandsavgöranden beträffande tolkningen av grundförordningen och genomförandeförordningen.[5] Den förevarande begäran avser närmare bestämt dels omfattningen i tiden för bearbetningsföretagets skyldighet gentemot rättsinnehavaren av en växtförädlarrätt, dels de villkor som en begäran om information som en rättsinnehavare har framställt till ett bearbetningsföretag ska uppfylla.

II – Tillämpliga bestämmelser

A – *Grundförordningen*

5. Enligt artikel 11.1 i grundförordningen tillfaller rätten till gemenskapens växtförädlarrätt förädlaren, som definieras som ”den person som förädlat, eller upptäckt och utvecklat sorten, eller den till vilken rätten har övergått”.

6. I artikel 13 i grundförordningen, som har rubriken ”Rättigheter i samband med gemenskapens växtförädlarrätt och förbjudna åtgärder”, föreskrivs följande:

”1. Gemenskapens växtförädlarrätt skall ha den verkan att innehavaren eller innehavarna av gemenskapens växtförädlarrätt, nedan kallat ’rättsinnehavaren’, har rätt att utföra de åtgärder som fastställs i punkt 2.

2. Utan att påverka tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 15 och 16 skall följande åtgärder kräva tillstånd från rättsinnehavaren när de avser sortbeståndsdelar eller skördat material av den skyddade sorten, båda nedan kallade ’material’:

a) Produktion eller reproduktion (förökning)

…

Rättsinnehavaren kan göra sitt tillstånd avhängigt villkor och begränsningar.

…”

7. I artikel 14 i grundförordningen fastställs jordbruksundantaget enligt följande:

”Trots vad som sägs i artikel 13.2 och i syfte att skydda jordbruksproduktionen är det tillåtet för jordbrukare att för förökning på mark i sina egna jordbruksföretag använda den skördeprodukt som de har erhållit genom att i sina egna företag använda förökningsmaterial av en sort, undantaget hybrider och syntetiska sorter, som omfattas av gemenskapens växtförädlarrätt.”

8. Villkoren för att tillämpa jordbruksundantaget och för att skydda förädlarnas och jordbrukarnas legitima intressen anges i artikel 14.3 i grundförordningen. I andra och sjätte strecksatserna i nämnda bestämmelse föreskrivs bland annat följande:

— ”Det skall vara tillåtet för jordbrukaren att själv iordningställa eller låta iordningställa den skördade produkten till utsäde …

5 — Se dom av den 10 april 2003 i mål C-305/00, Schulin (REG 2003, s. I-3525), domen i det ovannämnda målet Jäger, dom av den 14 oktober 2004 i mål C-336/02, Brangewitz (REG 2004, s. I-9801), och av den 8 juni 2006 i de förenade målen C-7/05-C-9/05, Deppe m.fl. (REG 2006, s. I-5045). Se även mitt förslag till avgörande i mål C-509/10, Geistbeck, i vilket dom ännu inte har meddelats.

— Rättsinnehavaren skall efter anmodan få relevanta uppgifter från jordbrukare och leverantörer av tjänster för iordningställande …”

B – *Genomförandeförordningen*

9. Artikel 2 i genomförandeförordningen har följande lydelse:

”1. De villkor som anges i artikel 1 skall uppfyllas både av rättsinnehavaren, såsom företrädare för förädlaren, och av jordbrukaren på sådant sätt att de skyddar varandras legitima intressen.

2. De legitima intressena skall inte anses vara skyddade, om ett eller flera av dessa intressen ogynnsamt påverkades utan hänsyn till behovet att bibehålla en skälig balans mellan dem alla eller proportionalitet mellan syftet med villkoret i fråga och dess verkliga effekt.”

10. Artikel 9.2 och 9.3 i nämnda förordning rör informationen som bearbetningsföretaget ska tillhandahålla rättsinnehavaren av växtförädlarrätten, om inte rättsinnehavaren och företaget har ingått ett avtal om dessa upplysningar:

”2. … bearbetningsföretaget [skall], utan att det påverkar informationskraven enligt annan gemenskapslagstiftning eller lagstiftning i medlemsstaterna, på begäran av rättsinnehavaren vara förpliktad att lämna nödvändig information till rättsinnehavaren. Följande uppgifter skall anses som nödvändiga:

a) Bearbetarens namn och hemvist samt företagets namn och adress.

b) Upplysning om bearbetningsföretaget har tillhandahållit tjänster för att bearbeta skördeprodukten av en eller flera sorter som tillhör rättsinnehavaren till utsäde, då sorten eller sorterna hade deklarerats eller på annat sätt varit kända för bearbetningsföretaget.

c) Om bearbetningsföretaget har tillhandahållit en sådan tjänst, mängden av skördeprodukten av den eller de lämpliga sorter som har bearbetats till utsäde och den totala framställda mängden från denna bearbetning.

d) Datum och platser för den under c angivna bearbetningen.

e) Namn och adress på den person eller de personer till vilka han har tillhandahållit de under punkt c angivna bearbetningstjänsterna samt respektive mängder.

3. De upplysningar som anges under 2 b-e skall avse innevarande regleringsår och ett eller flera av de tre [6] föregående regleringsår för vilka rättsinnehavaren inte tidigare har begärt information i enlighet med bestämmelserna i punkt 4 eller 5. Det första regleringsår för vilket informationen skall lämnas skall vara det år under vilket den första av dessa begäran om information gjordes med hänsyn till den sort eller de sorter och det bearbetningsföretag som är aktuella.

4. Bestämmelserna i artikel 8.4 skall tillämpas i tillämpliga delar.

…”

6 — Räkneordet ”tre” förekommer inte i den franska språkversionen av genomförandeförordningen. Se punkt 25 och följande punkter i detta förslag.

III – Tvisten vid den nationella domstolen, tolkningsfrågorna och förfarandet vid EU-domstolen

11. Raiffeisen är ett centralt jordbrukskooperativ som erbjuder jordbrukare bearbetning av utsäde där företaget behandlar skördeprodukten, för lagring eller för framtida odling.

12. Dessa tjänster erbjuds rättsinnehavarna av växtförädlarrätter - som bland annat företräds av STV, vilken är en organisation för rättsinnehavarna av växtförädlarrätter - som inom ramen för den avtalsenliga odlingen har bedrivit förökning av godkänt utsäde för försäljning. Dessutom erbjuds tjänsterna åt jordbrukare som odlar utsädet i enlighet med jordbruksundantaget i artikel 14.3 i grundförordningen.

13. Det framgår av beslutet om hänskjutande att Raiffeisen, för olika jordbrukares räkning, under regleringsåren 2005/2006 och 2006/2007, har utfört bearbetningstjänster inom ramen för avtalsenlig plantering för rättsinnehavarnas räkning, vilka företräds av STV.

14. Efter det att de berörda jordbrukarna hade skickat de avtalsenliga planteringsbeskeden till STV, skickade STV till Raiffeisen två serier med begäran om information avseende bearbetning som företaget hade utfört. En del av begäran inkom efter utgången av det regleringsår som avsågs.

15. Raiffeisen besvarade inte begäran och motiverade vägran genom att göra gällande tre skäl. Företaget ansåg för det första att begäran om information borde innehålla uppgifter om att företaget hade utfört bearbetningstjänster som omfattades av informationsskyldigheten i artikel 14.3 sjätte strecksatsen i grundförordningen. Företaget ansåg för det andra att endast de begäran om information som hade inkommit inom det regleringsår som begäran avsåg var rättsligt relevanta. För det tredje gick det inte av den bearbetning som hade ägt rum inom ramen för avtalsenlig plantering för rättsinnehavares räkning att sluta sig till en eventuell plantering av utsäde.

16. STV väckte talan mot Raiffeisen och yrkade att begäran om information skulle besvaras. Den nationella domstolen i första instans biföll STV:s talan om utlämnande av information och ansåg dels att det inte fanns någon tidsfrist för när begäran om information skulle lämnas in, dels att de avtalsenliga bearbetningsbeskeden utgjorde tillräckligt stöd för att bearbetningsföretagets informationsskyldighet skulle aktualiseras, såvitt jordbrukaren som planterade i enlighet med ett förökningsavtal hade en konkret möjlighet att plantera den produkt som är resultatet av odlingen. Raiffeisen överklagade domen till Oberlandesgericht Düsseldorf.

17. Under dessa omständigheter beslutade Oberlandesgericht Düsseldorf, genom beslut som inkom till domstolen den 8 februari 2011, att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1. Är ett bearbetningsföretag enligt artikel 14.3 sjätte strecksatsen i förordning nr 2100/94 samt artikel 9.2 och 9.3 i förordning nr 1768/95 endast skyldigt att lämna ut information när rättsinnehavarens begäran härom framställs till bearbetningsföretaget före utgången av det regleringsår som begäran avser (eller, om flera regleringsår avses, före utgången av det sista regleringsåret)?

2. För det fall den första frågan ska besvaras jakande:

Ska en begäran om information anses ha inkommit ’inom fristen’ när rättsinnehavaren i nämnda begäran endast åberopar omständigheter som tyder på att bearbetningsföretaget – i avsikt att kunna så – har bearbetat eller planerar att bearbeta skördeprodukter vilka en i begäran namngiven jordbrukare har erhållit genom att plantera förökningsmaterial av den skyddade arten, eller måste rättsinnehavaren därutöver förete bevisning (till exempel i form av en kopia av jordbrukarens bearbetningsbesked) för de omständigheter som åberopas i begäran?

3. Rör det sig om information som kan läggas till grund för en informationsplikt för bearbetningsföretaget när nämnda företag, i egenskap av rättsinnehavarens representant, genomför ett förökningsavtal, som rättsinnehavaren har ingått med en jordbrukare som genomför förökningen, för att framställa ätbart utsäde av den skyddade arten, om och på grund av att jordbrukaren inom ramen för genomförandet av nämnda avtal faktiskt har getts rätt att använda en del av förökningsutsädet för plantering?”

18. Parterna i det nationella målet, den spanska regeringen och Europeiska kommissionen har inkommit med skriftliga yttranden. Parterna i målet vid den nationella domstolen och kommissionen var närvarande vid förhandlingen som hölls den 15 mars 2012.

IV – Bedömning

A – *Inledande anmärkningar*

19. Inledningsvis är det på sin plats att framhålla de viktigaste faktorerna i systemet som ligger till grund för jordbruksundantaget. Enligt domstolens praxis fastställs det i artikel 14 i grundförordningen en balans mellan dels intressena för rättsinnehavarna av en växtförädlarrätt, dels jordbrukarnas intressen.

20. Jordbruksundantaget, som omfattar jordbrukarnas rätt att utan tillstånd från rättsinnehavaren använda den skördeprodukt som erhållits genom att använda förökningsmaterial av en sort som omfattas av gemenskapens växtförädlarrätt, kombineras nämligen med en informationsskyldighet som åligger jordbrukaren och med en skyldighet att betala en rimlig ersättning till rättsinnehavaren av en växtförädlarrätt, vilket gör det möjligt att skydda jordbrukarnas och rättsinnehavarnas ömsesidiga legitima intressen i deras direkta förbindelser med varandra. [7]

21. Vad vidare beträffar bearbetningsföretagens roll föreskrivs det i artikel 14.3 andra strecksatsen i grundförordningen att det ska vara tillåtet för jordbrukaren att iordningställa eller låta iordningställa den skördade produkten till utsäde. Rätten för bearbetningsföretaget att tillhandahålla tjänster som är knutna till iordningställande av den skördade produkten följer av jordbruksundantaget. [8] Bearbetningsföretagets, i detta fall företaget Raiffeisens, skyldighet att lämna information till rättsinnehavaren grundas på artikel 14.3 sjätte strecksatsen i grundförordningen. Omfattningen och tillämpningen av skyldigheten preciseras i artikel 9 i genomförandeförordningen.

22. Vid prövningen av tolkningsfrågorna måste man således beakta kravet på balans, som ligger till grund för det system som fastställs i artikel 14 i grundförordningen och i genomförandeförordningen.

B – *Informationsskyldighetens omfattning i tiden*

23. Domstolen har redan uttalat sig beträffande omfattningen av bearbetningsföretagens informationsskyldighet. Enligt domstolen måste rättsinnehavaren ha rätt att från ett bearbetningsföretag begära uppgifter om en av sina sorter vilken omfattas av jordbruksundantaget, så snart han har indikationer på att företaget har bearbetat eller har för avsikt att bearbeta den skördeprodukt som erhållits genom att odla förökningsmaterial av nämnda sort till utsäde. [9]

7 — Se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 43. Se även punkt 46 i mitt förslag till avgörande i det ovannämnda målet Geistbeck.

8 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 44.

9 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 53. Se även domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 63.

24. Domstolen har inte uttalat sig beträffande tidsaspekten för bearbetningsföretagets informationsskyldighet, vilken föreskrivs i artikel 9.3 i genomförandeförordningen och vilken är föremål för det nu aktuella målet.

1. Perioden som omfattas av begäran

25. Jag erinrar först om att i artikel 9.2 i genomförandeförordningen föreskrivs vilka upplysningar som omfattas av bearbetningsföretagets skyldighet. I punkt 3 i samma artikel föreskrivs vilken period upplysningarna som har lämnats i enlighet med andra meningen i punkt 2 avser. Perioden motsvarar i princip innevarande regleringsår och ett eller flera av de tre föregående regleringsåren i enlighet med första meningen i punkt 3. [10]

26. De olika språkversionerna av artikel 9.3 i förordningen skiljer sig åt. Medan majoriteten av språkversionerna, såsom den engelska, den tyska, den danska, den spanska, den finska, den ungerska, den italienska och den svenska versionen, hänvisar till ett eller flera av de *tre* föregående regleringsåren, utelämnas räkneordet ”tre” i den franska versionen.

27. Att enbart hänvisa till den franska versionen skulle följaktligen kunna leda till uppfattningen att möjligheten att begära information inte är begränsad i tiden. Då det enbart med hänsyn till skiljaktigheten inte är möjligt dra några säkra slutsatser, ska den aktuella bestämmelsen prövas i sitt sammanhang, med beaktande av framför allt bestämmelsens ändamål. [11]

28. Syftet med genomförandeförordningen är, i likhet med vad som fastställs i artikel 2.2, att skapa en balans mellan rättsinnehavarnas och jordbrukarnas intressen. Jag anser härvid att det också skulle strida mot denna balans att tolka artikel 9.3 i denna förordning så, att en begäran om information skulle kunna avse ett obegränsat antal föregående regleringsår. För att respektera balansen mellan de berörda intressena, bör man utgå ifrån principen att begäran om information som avses i artikel 9 omfattar till och med de tre föregående regleringsåren.

29. En motsatt tolkning skulle för övrigt inte vara förenlig med bearbetningsföretagens krav på rättssäkerhet, eftersom bearbetningsföretaget skulle vara skyldigt att på obestämd tid spara information som rättsinnehavaren eventuellt kommer att kräva.

30. Denna tolkning får dessutom stöd av en läsning av artikel 8.4 i genomförandeförordningen. Det är visserligen riktigt att denna artikel reglerar jordbrukarens informationsskyldighet, men eftersom innehållet nästan är identiskt med innehållet i artikel 9 i förordningen ska paralleller dras till sistnämnda bestämmelse. I likhet med kommissionen noterar jag att förekomsten av ordet ”tre” i den motsvarande bestämmelsen i artikel 8.3 i nämnda förordning - vilket här till och med förekommer i den franska språkversionen - kan tolkas som ett uttryck för lagstiftarens avsikt att i tiden begränsa omfattningen av begäran om information i enlighet med ändamålet att skapa en balans mellan de intressen som skyddas av denna förordning.

10 — Enligt artikel 7.2 i genomförandeförordningen gäller regleringsåret från och med den 1 juli till och med 30 juni följande kalenderår.

11 — Enligt domstolens praxis kräver behovet av en enhetlig tolkning av de olika språkversionerna av en unionsrättslig bestämmelse att bestämmelsen, i händelse av skillnader mellan språkversionerna, tolkas utifrån den allmänna systematiken i och syftet med det regelverk i vilket bestämmelsen ingår. Se, för ett liknande resonemang, bland annat, dom av den 15 december 2011 i mål C-585/10, Møller (REU 2011, s. I-13407), punkt 26 och där angiven rättspraxis.

2. Begränsningarna avseende perioden som begäran omfattar

31. Det framgår av lydelsen i artikel 9.3 i genomförandeförordningen att perioden för vilken bearbetningsföretagets informationsskyldighet gäller är förenad med två begränsningar. Enligt första meningen i artikel 9.3 i förordningen upphör skyldigheten att gälla för de regleringsår för vilka rättsinnehavaren redan har begärt information.

32. I andra meningen i artikel 9.3 i genomförandeförordningen preciseras dessutom att det första regleringsår för vilket informationen ska lämnas ska vara det år ”under vilket den första av dessa begäran om information gjordes med hänsyn till den sort eller de sorter och det bearbetningsföretag som är aktuella”. [12]

33. Bearbetningsföretagets informationsskyldighet aktualiseras således när rättsinnehavaren framställer en begäran om information. I första läget omfattar för övrigt begäran endast det regleringsår under vilket rättsinnehavaren gjorde gällande sin rätt att erhålla information. Enligt första meningen i artikel 9.3 i genomförandeförordningen kan dessutom upplysningar krävas för en period som sträcker sig över de tre föregående regleringsåren, under förutsättning att rättsinnehavaren redan har framställt en begäran om information till bearbetningsföretaget under det första av de föregående regleringsåren.

34. Då det med andra ord handlar om den första begäran avseende en eller flera sorter kan begäran endast avse det regleringsår under vilket begäran framställs till bearbetningsföretaget. Med hänsyn till behovet att säkerställa balansen mellan de berörda intressena, är det bearbetningsföretag som ännu inte har mottagit en begäran om information avseende en sort således skyddad mot en retroaktiv informationsskyldighet.

35. Detsamma kan inte sägas då en begäran om information för en specifik sort redan har framställts till bearbetningsföretaget. Perioden för vilken nödvändig information ska lämnas i den situationen fastställs i första meningen i punkt 3 i artikeln. Tidpunkten för begäran om information och ”innevarande regleringsår” är med andra ord utgångspunkten för beräkningen av de tre föregående regleringsår som begäran omfattar.

C – *Indikationer som rättsinnehavaren ska styrka*

36. Utöver tidsaspekten för bearbetningsföretagets informationsskyldighet som det nyss hänvisats till, avser begäran om förhandsavgörande i andra hand vilka slags indikationer som rättsinnehavaren ska visa till stöd för sin begäran om information i enlighet med artikel 9.3 i genomförandeförordningen.

37. I begäran om förhandsavgörande preciseras inte huruvida det i det förevarande målet rör sig om en ”första” begäran enligt andra meningen i artikel 9.3. Följaktligen ska även den andra frågan besvaras, i vilken den nationella domstolen undrar om de omständigheter som tyder på att en bearbetningstjänst har utförts eller på en avsikt att utföra en sådan tjänst dessutom ska styrkas i begäran om information, för att begäran ska kunna ligga till grund för bearbetningsföretagets informationsplikt, och att den alltså ska anses ha inkommit inom fristen i enlighet med andra meningen i artikel 9.3 i genomförandeförordningen.

12 — Beträffande jordbrukarens informationsskyldighet, innehåller artikel 8.3 i genomförandeförordningen en bestämmelse som har samma lydelse.

1. Rättsinnehavarens skyldighet att ha indikationer på att bearbetningsföretaget har utfört en bearbetningstjänst eller planerar att utföra bearbetningstjänst

38. Det ska genast påpekas att det enligt genomförandeförordningen inte uttryckligen krävs att rättsinnehavaren i begäran om information uppger de indikationer som denne förfogar över som tyder på bearbetning. Förekomsten av de åberopade omständigheterna utgör icke desto mindre ett oskrivet villkor, vilket domstolen har fastslagit i domarna i de ovannämnda målen Schulin och Brangewitz, som under alla omständigheter ska vara uppfyllt.

39. Jag noterar att generaladvokaten Ruiz-Jarabon Colomer i sitt förslag till avgörande i det ovannämnda målet Brangewitz, gjort en övertygande åtskillnad mellan kraven som ger upphov till jordbrukarens respektive bearbetningsföretagets informationsskyldighet. [13]

40. Generaladvokaten hänvisade till domen i det ovannämnda målet Schulin, av vilken det framgår att en rättsinnehavare inte kan framställa en begäran om information till en jordbrukare enbart av den anledningen att de tillhör denna yrkesgrupp. Rättsinnehavaren måste tvärtom ha indikationer på att jordbrukaren utnyttjat eller kommer att utnyttja det undantag som föreskrivs i artikel 14 i grundförordningen. [14]

41. Vad beträffar bearbetningsföretagen ansåg han att situationen skiljer sig åt. Här är nämligen sannolikheten stor att bearbetningsföretagen, i sin förvärvsverksamhet, kommer att bearbeta förökningsmaterial av en skyddad sort. Med hänsyn till att bearbetningsföretagen, såvida de inte har ingått ett avtal, inte har någon rättslig relation till rättsinnehavaren och att jordbrukare vänder sig till den typen av företag när de utnyttjar undantaget, verkar det logiskt att rättsinnehavarna kan vända sig till antingen bearbetningsföretagen eller jordbrukarna för att söka information i syfte att bevaka sin rätt till skälig ersättning. Generaladvokaten fann därför att med hänsyn till bearbetningsföretagens verksamhets roll, inom ramen för jordbruksundantaget, måste rättsinnehavarna få framställa en begäran om information till dessa företag, utan att ha några indikationer på att dessa behandlat skyddat material på sina anläggningar. [15]

42. Enligt detta resonemang skulle en begäran om information som framställs till en jordbrukare innehålla fler indikationer än en begäran som lämnas till ett bearbetningsföretag. Domstolen verkar emellertid inte ha anslutit sig till generaladvokatens ovan beskrivna förslag. Domstolen ansåg istället att rättsinnehavaren måste ha rätt att från ett bearbetningsföretag begära uppgifter om en av sina sorter som omfattas av jordbruksundantaget, under förutsättning att *han har indikationer på att företaget har bearbetat eller har för avsikt att bearbeta* den skördeprodukt som erhållits genom att odla förökningsmaterial av nämnda sort till utsäde. [16]

43. Domstolen tycks således inte göra någon åtskillnad mellan de olika mottagarna av rättsinnehavarens begäran om information. Jag kommer att utgå ifrån denna förutsättning vid min analys.

13 — Se punkt 34 och följande punkter i generaladvokaten Ruiz-Jarabo Colomers förslag till avgörande i det ovannämnda målet Brangewitz.

14 — Domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 57.

15 — Se punkt 37 och följande punkter i generaladvokaten Ruiz-Jarabo Colomers förslag till avgörande i det ovannämnda målet Brangewitz. Han noterade även följande i punkt 38 i sitt förslag: ”När växtförädlare vänder sig till bearbetningsföretag … måste de … först ta reda på om företagen i fråga har bearbetat utsäde av någon av deras sorter för att i sådant fall ta reda på mängd, datum, platser och vilka som har utnyttjat tjänsten. Om det hade varit lagstiftarens avsikt att rättsinnehavaren endast fick kontakta bearbetningsföretag om han hade indikationer på att de hade bearbetat skyddat material i sina anläggningar (till exempel genom de uppgifter som jordbrukarna åläggs att lämna enligt artikel 8.2 d i förordning nr 1768/95), skulle artikel 9 ha formulerats på så sätt att företaget bara behövde bekräfta de uppgifter som rättsinnehavaren redan kände till. Men det framgår tydligt av artikel 9.2 b och e att så inte är fallet.”

16 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 53.

2. Avsaknaden av en skyldighet för rättsinnehavaren att styrka indikationerna

44. Enligt domstolens ovannämnda resonemang räcker det således att rättsinnehavaren har indikationer på att bearbetningsföretaget har utfört eller har för avsikt att utföra en bearbetningstjänst för att rättsinnehavaren ska kunna framställa en begäran om information. Domstolen har däremot inte ålagt rättsinnehavaren att styrka en sådan indikation.

45. Vad beträffar vilka slags indikationer som aktualiserar dels rättsinnehavarens rätt att framställa en begäran, dels bearbetningsföretagets skyldighet att till rättsinnehavaren lämna information, ska det först erinras om den särskilda betydelsen av behovet att skydda rättsinnehavarens och jordbrukarens ömsesidiga legitima intressen i enlighet med artikel 14.3 i grundförordningen och med artikel 2 i genomförandeförordningen.

46. Bearbetningsföretagets informationsskylighet är, även om den är avhängig att en jordbrukare dels utnyttjar undantaget i artikel 14.1 i grundförordningen, dels beslutar att anlita bearbetningsföretagets tjänster, knuten till den växtsort som det har bearbetat och inte till företagets kund, det vill säga jordbrukaren. [17] Då rättsinnehavaren framställer en begäran om information till bearbetningsföretaget är företaget följaktligen skyldigt att till rättsinnehavaren lämna relevanta uppgifter inte endast om de jordbrukare beträffande vilka rättsinnehavaren har indikationer på att bearbetningsföretaget har utfört eller har för avsikt att utföra sådana bearbetningstjänster, utan även avseende alla andra jordbrukare, åt vilka det har utfört eller har för avsikt att utföra sådana tjänster, såvitt sorten i fråga har deklarerats till bearbetningsföretaget eller på annat sätt var känd för detta företag. [18]

47. För att uppfylla kravet på balans som ligger till grund för jordbruksundantaget, i synnerhet i genomförandeförordningen i vilken jordbruksundantaget har införts, måste rättsinnehavaren ha rätt att från ett bearbetningsföretag begära uppgifter så snart rättsinnehavaren har indikationer på att företaget har bearbetat eller har för avsikt att bearbeta den skördeprodukt som erhållits genom att odla förökningsmaterial av nämnda sort till utsäde.

48. Enligt artikel 9.2 i genomförandeförordningen är nämligen bearbetningsföretaget förpliktat att lämna den nödvändiga informationen till rättsinnehavaren som preciseras i bestämmelsen. Sådana uppgifter är nödvändiga när rättsinnehavaren endast har indikationer på att bearbetningsföretaget har bearbetat eller har för avsikt att bearbeta den skördeprodukt som jordbrukare har erhållit genom att odla förökningsmaterial av en skyddad sort till utsäde. [19]

49. Såsom framgår av domstolens praxis ska förvärv av förökningsmaterial från en av rättsinnehavarens skyddade sorter i detta avseende anses utgöra en sådan indikation. [20] På samma sätt är jag benägen att anse att informationen som jordbrukaren tillhandahåller enligt artikel 8 i genomförandeförordningen kan utgöra en indikation som aktualiserar bearbetningsföretagets informationsskyldighet gentemot rättsinnehavaren.

50. I likhet med kommissionen anser jag att det ankommer på medlemsstaternas domstolar att från fall till fall avgöra om det, i enlighet med den angivna rättspraxisen, föreligger sådana indikationer. Medlemsstaternas domstolar ska i sin bedömning beakta samtliga faktorer och de specifika omständigheterna i det aktuella fallet. De indikationer som enligt rättspraxis krävs kan exempelvis framgå av en avtalsenlig plantering av en skyddad sort för att framställa ätbart utsäde inom ramen för en licens som har utfärdats av rättsinnehavaren.

17 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 62.

18 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkt 65.

19 — Domen i det ovannämnda målet Brangewitz, punkterna 61 och 63. Vad gäller jordbrukarens informationsplikt, se även domen i det ovannämnda målet Schulin, punkterna 63 och 64.

20 — Domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 65.

51. Jag vill slutligen anmärka att kraven på indikationer, som ger rättsinnehavaren rätt till information från såväl jordbrukaren som bearbetningsföretaget, enligt min mening inte verkar vara särskilt höga. Den omständigheten att en odling eller att en bearbetning till utsäde har utförts eller åtminstone har för avsikt att utföras kan följaktligen utgöra en relevant indikation, eftersom det här rör sig om sådana omständigheter som kan aktualisera rättsinnehavarens rätt enligt artikel 14.3 i grundförordningen.

V – Förslag till avgörande

52. Jag föreslår därför att domstolen besvarar de tolkningsfrågor som ställts av Oberlandesgericht Düsseldorf på följande sätt:

1. Bearbetningsföretaget ska uppfylla sin informationsskyldighet i enlighet med artikel 14.3 sjätte strecksatsen i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt och med artikel 9.2 och 9.3 i kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 av den 24 juli 1995 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i förordning nr 2100/94, under förutsättning att rättsinnehavaren har framställt begäran om information före utgången av det regleringsår som begäran avser eller det senaste regleringsåret om flera regleringsår avses. Då det rör sig om en ’första’ begäran i enlighet med artikel 9.3, andra delsatsen i förordning nr 1768/95, ska begäran framställas under det innevarande regleringsåret.

2. Det är inte nödvändigt att till begäran om information som lämnas i enlighet med andra meningen i artikel 9.3 i förordning nr 1768/95, bifoga bevisning på de indikationer som uppges i begäran om information. Det är således tillräckligt att rättsinnehavaren i sin begäran bekräftar att denne har indikationer på att företaget har bearbetat eller har för avsikt att bearbeta den skördeprodukt som jordbrukaren har erhållit genom att odla förökningsmaterial av en skyddad sort till utsäde.

3. Det ankommer på den nationella domstolen att bedöma omständigheterna i det mål den har att avgöra genom att beakta samtliga omständigheter i det aktuella fallet för att avgöra om det finns indikationer på att bearbetningsföretaget har utfört eller har för avsikt att utföra sådana bearbetningstjänster.